

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Taaltoets alle Kinderen (TAK)

17 oktober 2011

Review 1: K. Merkelbach, Y. Gorissen, A. ten Kate

Review 2: M. Jungen

Invoer: E. van Engelen

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Algemeen, overige, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Overige (Overig, ongespecificeerd)
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Communicatie, Stem en spraakfuncties, Mentale functies

- *Korte beschrijving* → De Taaltoets Alle Kinderen is een diagnostische toets voor het vaststellen van de mondelinge taalvaardigheid in het Nederlands (zowel moedertaal als NT2) bij autochtone en allochtone en kinderen in de onderbouw van het lager onderwijs (4 tot 9 jaar). De Taaltoets Alle Kinderen bestaat uit tien taken: Klankarticulatie, Klankonderscheiding, Passieve woordenschat, Tekstbegrip, Verteltaak 1 en 2, Woordschrijving, Woordvorming, Zinsbegrip 1: functiewoorden, Zinsbegrip 2: zinspatronen en Zinsvorming.
- *Doelgroep* → Kinderen van groep 1 tot en met groep 4 (4 tot 9 jaar)
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Verhoeven L, Vermeer A (1986)
(oorspronkelijke naam: Taaltoets allochtone kinderen)
  - ✓ *Nederlandse versie* → Verhoeven L, Vermeer A (1986)

2 Doel van het meetinstrument

- *Combinatie van* → Diagnostisch, evaluatief/effectiviteit

3 *Soort/ Vorm van het meetinstrument*

- *Observatie-instrument*
- *Opbouw*¹ → De TAK bestaat uit twee onderdelen: observatiegegevens en toetsgegevens.
1. Observatiegedeelte: Het meten van sociale taalvaardigheid, door de docent, d.m.v. 24 observatiecategorïeën (tegenstellingen).

2. Toetsgedeelte: Deze gegevens worden verkregen met behulp van tien receptieve en (re)productieve taken op verschillende deelvaardigheden.

<i>Vaardigheidsniveau</i>	<i>Receptieve taken</i>	<i>(Re)productieve taken</i>
Klanken	Klankonderscheiding	Klankarticulatie
Woordbetekenis	Passieve woordenschat	Woordomschrijving
Woord- en zinsstructuur	Zinsbegrip 1,2	Woordvorming
Tekststructuur	Tekstbegrip	Zinsvorming Verteltaak

(L. Verhoeven, A. Vermeer. *Taaltoets Alle Kinderen: Handleiding*. Arnhem: Cito, 2001)

- Klankonderscheiding: 50 woordparen (37 verschillend, 13 identiek). Geen afbreeknorm.
  - Klankarticulatie: 45 na te zeggen woorden. Geen afbreeknorm.
  - Passieve woordenschattaak: 96 items; aanwijzen plaatje bij aangeboden woord. Afbreeknorm: Men breekt af als het kind 5 woorden achter elkaar niet weet.
  - Woordomschrijving: 45 items. Afbreeknorm: 5 woorden achter elkaar incorrect.
  - Zinsbegrip 1 & 2: elk 42 items; aanwijzen plaatje bij aangeboden zin. Geen afbreeknorm.
  - Woordvorming: 36 items; afmaken zin. Geen afbreeknorm
  - Zinsvorming: 40 items; nazeggen 20 zinnen. Geen afbreeknorm
  - Tekstbegrip: 24 items; vragen beantwoorden n.a.v. verhaaltje. Geen afbreeknorm.
  - Verteltaak: 32 items; vertellen van een verhaal m.b.v een strip. Geen afbreeknorm.¹
- *Invulinstructie* →
Observatiegedeelte: Per categorie wordt het bolletje gekleurd/aangekruist dat het gedrag het meest typeert, 1 (linker uitspraak zeer typerend) tot 5 (rechter uitspraak zeer typerend).
Toetsgedeelte: De observator geeft met – aan of een opgave fout is.
Bij het onderdeel *klankarticulatie* dient, bij een fout antwoord, dit woord letterlijk genoteerd te worden.
  - *Meetniveau* → per item: wijze score: toetsgedeelte: (goed/fout) meetniveau nominaal; observatiegedeelte: (1-5) meetniveau ordinaal
Meetniveau → per subtest: het aantal goede items worden opgeteld, meetniveau ordinaal
Meetniveau → totaalscore: totaalscore (ruwe uitslag): somming van de goedscores per deoltoets.¹

4 **Verkrijgbaarheid**

- *Opvraagbaar bij* → Citogroep, Nieuwe Oeverstraat 50, Postbus 1034, 6801 MG Arnhem
Telefoon: 026-3521111.
http://is41.introweb.nl/cgi-bin/cito.storefront/EN/product/LVS_Taaltoets_alle_kinderen
- *Geschatte kosten* → Taaltoets Alle Kinderen leerkrachtmap €157,70- ; Taaltoets Alle Kinderen leerlingboek (5st) €14,45. Prijs opgevraagd op 16 september 2011; prijswijzigingen onder voorbehoud.
- *Copyright* → ja, Arnhem, Citogroep, 2001

5 **Methodologische kwaliteit**

- **Interne consistentie**

Uit het normeringsonderzoek blijkt dat de TAK een goede betrouwbaarheid geeft. Voor alle taken worden waarden van Cronbach's alpha gevonden die hoger zijn dan .80.²

Cronbach's alpha per toetstaak en per meetmoment:

Cronbach's alpha	Begin 1	Begin 2	Eind 2	Eind 3	Eind 4
Klankonderscheiding	.97	.95	.96	.89	.87
Articulatie	.93	.88	.88	.81	.50
Woordomschrijving	.91	.92	.92	.92	.93
Passieve woordenschat	.97	.97	.97	.96	.95
Zinsbegrip 1	.89	.85	.84	.81	.74
Zinsbegrip 2	.90	.85	.84	.81	.74
Woordvorming	.91	.91	.91	.89	.89
Zinsvorming	.96	.95	.94	.93	.91
Tekstbegrip	.92	.89	.89	.86	.82
Verteltaak	.91	.90	.89	.91	.89

Bron: Verhoeven L, Vermeer A. Verantwoording Taaltoets Alle Kinderen (TAK); 2006²

- **Reproduceerbaarheid**

- **Validiteit**

De validiteit is uitgebreid onderzocht in de Verantwoording Taaltoets Alle Kinderen: zie referentie 2.

- ✓ **Begripsvaliditeit:** De partiële correlaties van de TAK (13 deeltaken) varieerde van 0.22 tot 0.75. Aan de hand factoranalyse zijn de deeltaken onderverdeeld in Spraak (ko, ka), Woordenschat (pw, wo, mm en vd), Zinsbouw (bf, bp, zf, zp en tb) en Tekst (vt).²

- ✓ Convergente-divergente validiteit: In de Verantwoording Taaltoets Alle Kinderen is aangetoond dat de toetstaken van de TAK goede Convergente-divergente validiteit vertonen.
Voor de divergente validiteit werden onderzoeken gedaan mbv de vergelijking tussen diverse groepen (o.a. regulier vs speciaal onderwijs en allochtone vs autochtone leerlingen.²

- **Responsiviteit / longitudinale validiteit**

6 *Hanteerbaarheid/ Feasibility*

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigdheden* → Handleiding, platenboeken, leerlingboek, verteltaken, invulformulier (evt. geluidsopname-apparatuur).
- *Randvoorwaarden* → De toets wordt individueel, in een aparte toetsruimte, met een geschikte opstelling, afgenomen.¹
- *Benodigde tijd* → 120 minuten. Indien de TAK in zijn geheel wordt afgenomen, kan dit het beste in twee sessies gebeuren. Het is echter niet noodzakelijk de volledige toets af te nemen.¹
- *Gebruikershandleiding* → ja beperkt, <http://www.citogroep.nl>

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens* →
De normgegevens hebben betrekking op de toetsgegevens. De observatiegegevens zijn niet genormeerd.

*Welke normgroep*²:

Voor de toetsgegevens is een normeringsonderzoek gedaan met 807 van huis uit Nederlandstalige kinderen. Genormeerd op 534 tot 712 autochtone leerlingen, 62 tot 103 Surinaamse en Antilliaanse leerlingen en 231 tot 325 Turkse, marikkaanse en Aziatische leerlingen. Het onderzoek vond plaats in de periode 1996-2004.

*Welke klassen*²:

De beoordelingstabellen van de toetsscores zijn per leeftijdsgroep samengesteld:

Gemiddelde leeftijd 4;7 jaar (begin groep 1)
 Gemiddelde leeftijd 5;6 jaar (begin groep 2)
 Gemiddelde leeftijd 6;3 jaar (eind groep 2)
 Gemiddelde leeftijd 7;3 jaar (eind groep 3)
 Gemiddelde leeftijd 8;3 jaar (eind groep 4)

Omzettingen m.b.v. leeftijdstabellen (indeling in groep) in vijf standaardscores voor de vergelijking met Nederlandstaligen:

- Niveau A: goed tot zeer goed (25% hoogst scorende leerlingen)
- Niveau B: ruim voldoende tot goed (25% leerlingen die net boven het landelijk gemiddelde scoren)
- Niveau C: matig tot voldoende (25% leerlingen die net onder het landelijk gemiddelde scoren)
- Niveau D: zwak tot matig (15% leerlingen die ruim onder het landelijk gemiddelde scoren)
- Niveau E: zwak tot zeer zwak (10% laagst scorende leerlingen)¹

En in drie standaardscores voor de vergelijking met niet-Nederlandstaligen: thuistaal overwegend T2 of thuistaal overwegend T1:

- laag
- gemiddeld
- hoog

8 *Overige gegevens*

- In hoofdstuk 4 van de handleiding zijn werkvormen en oefenmaterialen, ten behoeve van kinderen bij wie een taalachterstand is vastgesteld, opgenomen.¹
- Tevens is er voor de onderdelen Zinsbegrip 1 en 2, Passieve woordenschat en Klankonderscheiding een digitale versie (cd-rom) beschikbaar.¹

9 *Literatuurlijst*

1. Verhoeven L, Vermeer A. Taaltoets Alle Kinderen: Handleiding. Arnhem: Cito; 2001.
2. Verhoeven L, Vermeer A. Verantwoording Taaltoets Alle Kinderen (TAK); 2006 [geraadpleegd 2011 september 16]. Available from: <http://toetswijzer.kennisnet.nl/html/tg/10.pdf>